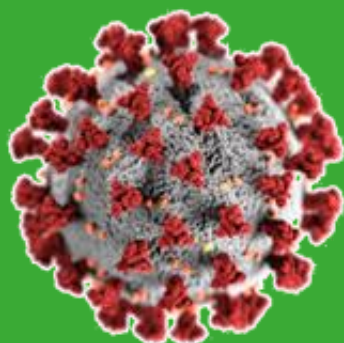

COVID-19 INCIDENTIE IN DE ACTIEVE BEROEPSBEVOLKING PER SECTOR

Methodologie en analyse van
incidentiegegevens bij werknemers
van september 2020 tot januari 2021
in België

Sciensano

February 2021 • Brussel • België

Wettelijk depotnummer: : D/2021/14.440/12

In samenwerking met

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

1. Context

De vroegtijdige identificatie van clusters is een van de essentiële acties binnen het beheer van de COVID-19-epidemie. De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) is gemachtigd om de besmettingsgegevens te verwerken door het Ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken van 22 augustus 2020 en 28 oktober 2020, gewijzigd bij het Ministerieel besluit van 12 januari 2021 alsmede de beraadslaging n° 20/178 van 1 september 2020, gewijzigd op 18 januari 2021¹. In dit verband draagt de RSZ bij aan de detectie van clusters in eenzelfde bedrijf en stuurt dagelijks waarschuwingen uit aan de regionale Volksgezondheidsinstanties - l'Agence pour une Vie de Qualité (AViQ), Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG), Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad (GGC). De interventieteams van deze agentschappen kunnen op die manier ondersteuning bieden in het nemen van de nodige controlemaatregelen om de verspreiding van het virus te beperken binnen de onderneming.

Het is zo eveneens mogelijk om de evolutie van de incidentie van het aantal nieuwe gevallen doorheen de tijd te volgen binnen verschillende professionele sectoren. De gegevens per sector worden wekelijks op een geaggregeerde manier naar Sciensano verzonden. De analyse die hier gepresenteerd wordt laat nieuwe elementen zien betreffende de manier waarop het virus zich verspreidt onder de actieve beroepsbevolking.

2. Methode

De RSZ krijgt informatie over COVID-19 gevallen en linkt deze personen dankzij het rijksregisternummer (INSZ) aan de databank met tewerkstellingsgegevens waar werkgevers hun werknemers registreren (de Dimona databank). Deze procedure wordt uitgevoerd door de RSZ. De koppeling is toegestaan voor een periode van 14 dagen, waarna de informatie over COVID-19-gevallen wordt vernietigd door de RSZ. Terwijl de individuele gegevens worden vernietigd, worden bepaalde geaggregeerde anonieme gegevens bewaard.

De analyse opgenomen in dit rapport is gebaseerd op de door de RSZ geaggregeerde gegevens. Sciensano ontvangt elke week de incidentiecijfers en het aantal nieuwe COVID-19 gevallen per sector, geïdentificeerd door een NACE-BEL 2008-code. De incidentie is berekend in functie van het aantal tewerkgestelde personen door een onderneming die gekoppeld is aan een of meerdere specifieke sectoren. Het totale aantal tewerkgestelde personen per sector kan variëren van de ene week op de andere. Zo kunnen we een seizoensgebonden variatie van meer dan 250 000 personen waarnemen, met sectoren die door deze variaties meer beïnvloed worden dan andere. Deze veranderingen zijn overgenomen in Tabel 1, aangeduid door het maximum en minimum aantal werknemers die gelijktijdig in een bepaalde sector te werk gesteld werden.

In de databank is elke onderneming geklasseerd volgens een of meerdere sectoren zoals bepaald door de RSZ dankzij het classificatiesysteem NACE-BEL 2008². Het systeem is opgebouwd uit 5 niveaus, van het grootste niveau (niveau 1 – 21 hoofdsectoren) tot de kleinere niveaus (niveau 5 – 943 subcategorieën). Het aantal bedrijven en personen dat in elke categorie zit, hangt af van de sector. Zo kan het zijn dat bepaalde hoofdsectoren uit niveau 1 evenveel werknemers bevatten als bepaalde subcategorieën van niveau 5.

In de hieronder gepresenteerde gegevens zijn de bestudeerde sectoren afkomstig van hetzelfde NACE-niveau (niveau 1). In functie van een betere leesbaarheid toont Figuur 1 enkel een bepaald aantal sectoren van niveau

---

¹ Met betrekking tot de mededeling van persoonsgegevens door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 en het beheer van de gezondheidscrisis ten opzichte van werknemers en zelfstandigen (preventie, controle, contact tracing en het creëren van statistieken).

² <https://statbel.fgov.be/nl/over-stabel/methodologie/classificaties/nace-bel-2008>

1. De verzameling van deze sectoren wordt getoond in Tabel 1. De gegevens werden gebruikt zoals ze door de RSZ werden aangeleverd. Er vond geen hergroepering van de sectoren plaats.

3. Interpretatiebeperkingen van de resultaten

De resultaten moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, vanwege beperkingen aan de gegevens en de gebruikte methodologie. Deze worden hieronder verder uitgewerkt.

1. De volledigheid van de gegevens: het aandeel werknemers onder de werkenden

De databank van Dimona omvat werknemers uit zowel de private als publieke sector (inclusief ambtenaren) en jobstudenten, maar geen zelfstandigen. Artsen met een privépraktijk, thuisverpleegkundigen, zelfstandige kappers, enz. zitten bijvoorbeeld niet in de databank. Bepaalde beroepen kunnen net zo goed uitgeoefend worden door werknemers als door zelfstandigen. Het gaat dus niet om een statuut die aan een sector toebehoort maar wel aan die van het individu. De gegevens van de door de RSZ aangeleverde Dimona-databank vertegenwoordigen 77% van de werkenden over alle sectoren in de loop van de periode van week 37 (2020) tot week 3 (2021). In deze databank zijn meer dan 99% van de werknemers gelinkt aan een sector. Bij ongeveer 40 000 mensen is het bedrijf waar ze werknemer zijn niet gelinkt aan een sector. Deze mensen zijn niet meegenomen in de analyses.

Deze analyses over de volledigheid van gegevens zijn gebaseerd op de databank van zelfstandigen die het RSVZ (Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen) levert aan de RSZ. Deze databank bevat het geheel aan zelfstandigen, en daarmee 22% van alle werkenden in België. In de RSVZ data is eveneens de notie NACE-code (sector) opgenomen. Voor 76% van de zelfstandigen is de NACE-code (sector) geregistreerd, voor de andere zelfstandigen ontbreekt de sector informatie.

De kolom *aandeel van de werkende populatie opgenomen in de databank Dimona* in Tabel 1 is berekend op basis van de gekende gegevens voor de zelfstandigen. De kolom is bijgevolg gevoelig voor fouten die gelinkt zijn aan de onvolledigheid van de databank die de zelfstandigen vertegenwoordigt.

2. Classificatie per sector

Bepaalde bedrijven kunnen actief zijn in meer dan één sector. Bovendien wordt er binnenin dezelfde onderneming geen enkel onderscheid gemaakt tussen werknemers. In deze analyse is elke onderneming enkel vertegenwoordigd in de sector(en) van haar hoofdactiviteit volgens de door de RSZ gedefinieerde classificatie. Deze beperking kan gevolgen met zich meedragen voor de ondernemingen die actief zijn in andere sectoren naast de door RSZ aangeduide hoofdactiviteit. In dit geval zullen alle werknemers weergegeven worden onder de hoofdactiviteit van hun onderneming, ondanks de mogelijkheid dat hun specifieke activiteit verschilt.

3. Geen informatie rond de professionele activiteit van het individu

De link tussen de gevallen is enkel identificeerbaar met betrekking tot de onderneming. Geen enkele informatie is beschikbaar over de functie van het index-geval (een administratief medewerker in de metaalindustrie zal bijvoorbeeld geregistreerd worden in de categorie metaalindustrie), de exacte plaats (bijvoorbeeld bij een tweede werkplaats of bij telewerken) of de activiteit (bijvoorbeeld bij de afwezigheid van de werknemer omdat de werkplaats gesloten is).

4. Geen informatie over plaats van besmetting

Er dient eveneens opgemerkt te worden dat de gegevens geen enkele informatie bevatten over de plaats waar de persoon geïnfecteerd is geraakt: op de werkplaats, in de thuissituatie, of ergens anders. De gegevens

hebben enkel betrekking op de verdeling van de infecties onder personen binnen een bepaalde beroepsgroep, onafhankelijk van de plaats en de context waarin ze geïnfecteerd zijn geraakt.

5. Geen informatie over teststrategie

Deze databank bevat alleen positieve testresultaten, en geen informatie over het aantal uitgevoerde of negatieve testen. Het is dus niet mogelijk om via de databank de positiviteitsratio van een bepaalde sector te achterhalen of teststrategieën te evalueren bij bepaalde beroepen. Bepaalde beroepsgroepen zijn immers meer systemisch onderworpen aan bepaalde test- en opvolgingsstrategieën dan de algemene bevolking. Dit zou voor belangrijke variaties kunnen zorgen in de gegevens van incidentie per sector.

6. Mogelijke bias door demografische kenmerken

Er bestaan sectoren waar de ondernemingen vooral in een bepaalde regio gelokaliseerd zijn – die bijvoorbeeld mogelijk harder getroffen kan worden – of die een bepaalde leeftijdscategorie kunnen herbergen. De incidentiegegevens kunnen dus beïnvloed worden door een bepaalde context buiten de werksituatie: een beroepsgroep kan dan bijvoorbeeld een hogere incidentie tonen, maar dat kan worden veroorzaakt door demografische kenmerken in plaats van door het beroep. Omdat we met geaggregeerde gegevens werken, is een correctie voor deze mogelijke bias niet mogelijk.

7. Grootte van de sectoren

Zoals vermeld in Sectie 2 Methode, kunnen bepaalde sectoren slechts een klein aantal werknemers vertegenwoordigen, en kan een hoge incidentie worden veroorzaakt door maar een klein aantal gevallen. Dit gegeven is beschikbaar in Tabel 1, die het aantal maximum en minimum werknemers binnen een sector weergeeft.

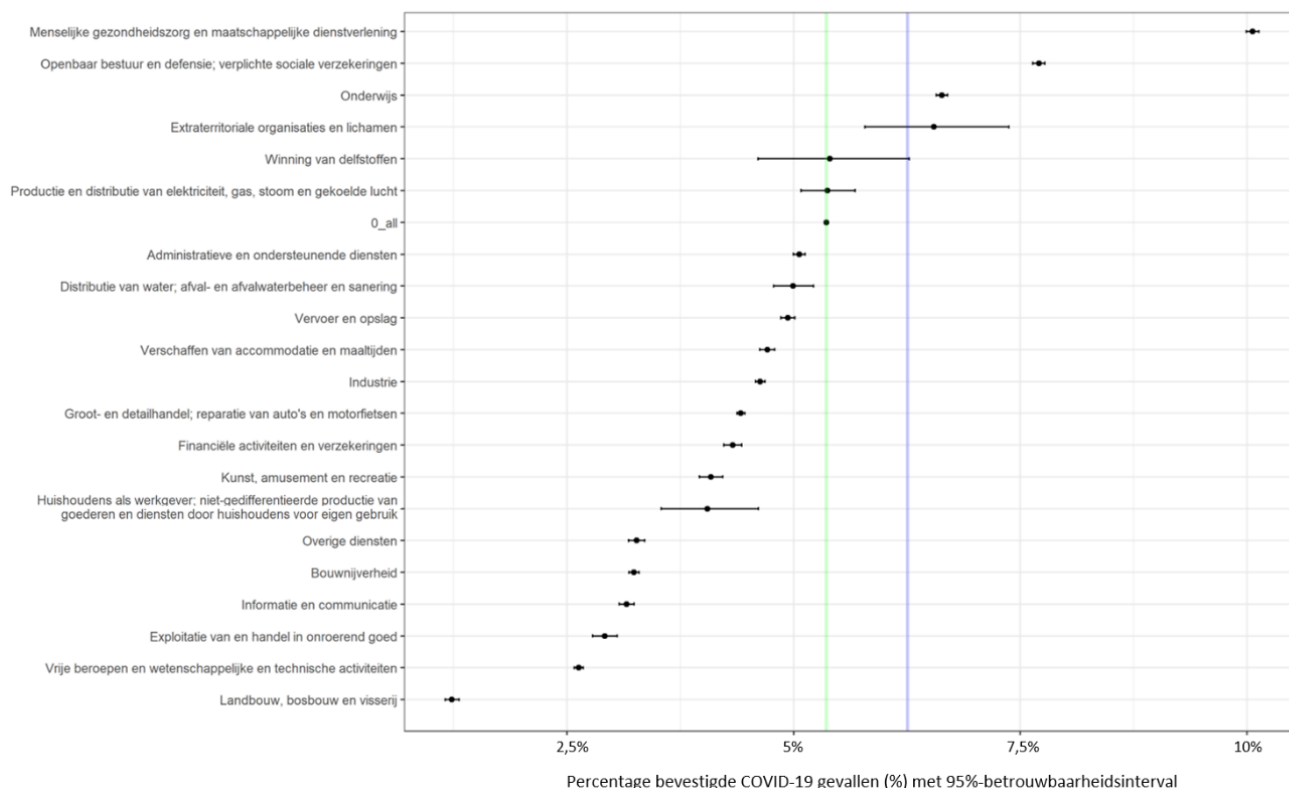
Gezien dus de beperkingen die deze gegevens met zich mee dragen, moeten deze gegevens met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

4. Resultaten

Figuur 1 geeft een statistische analyse weer van sectoren van het NACE-niveau 1. Het toont het percentage werknemers per sector dat positief getest is geweest op COVID-19 tijdens de periode van 08/09/2020 tot 25/01/2021. Het percentage per sector worden vergeleken met het nationale niveau dat we kennen uit de laboratorium-surveillance (blauw) en op het niveau van werknemers over alle sectoren heen gebaseerd op de RSZ-data (groen). Men kan zien dat bepaalde sectoren (zoals de menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening, het openbaar bestuur, (federaal en regionaal bestuur, defensie, politie, brandweer, etc.) en het onderwijs boven het nationale gemiddelde liggen. Deze 3 sectoren hebben eveneens als kenmerk dat ze niet kunnen sluiten en de werknemers niet altijd kunnen telewerken. Ze zijn eveneens vaak onderwerpen aan systematisch testonderzoek. Sectoren zoals extraterritoriale organisaties en lichamen³ en de winning van delfstoffen zouden evenzeer boven dat gemiddelde kunnen liggen. Desalniettemin zorgt hun kleinere respectievelijke populatie evenwel voor een meer onzekere conclusie, wat zich vertaalt in een breder betrouwbaarheidsinterval.

De conclusies die getrokken zouden kunnen worden uit deze gegevens moeten dus in perspectief geplaatst worden met het grote aantal belangrijke beperkingen die vermeld en geïllustreerd worden in sectie 3.

Figuur 1. Geschatte aandeel bevestigde COVID-19 gevallen onder werknemers in sectoren van NACE-niveau 1, in relatie tot de volledige bevolking tussen 18 en 65 jaar oud (blauw) en de werknemers over alle sectoren heen (groen) tijdens de periode van 08/09/2020 tot 25/01/2021, België. (Bron: RSZ-dataset over incidentie onder werknemers per sector en Sciensano centrale COVID-19 surveillance)

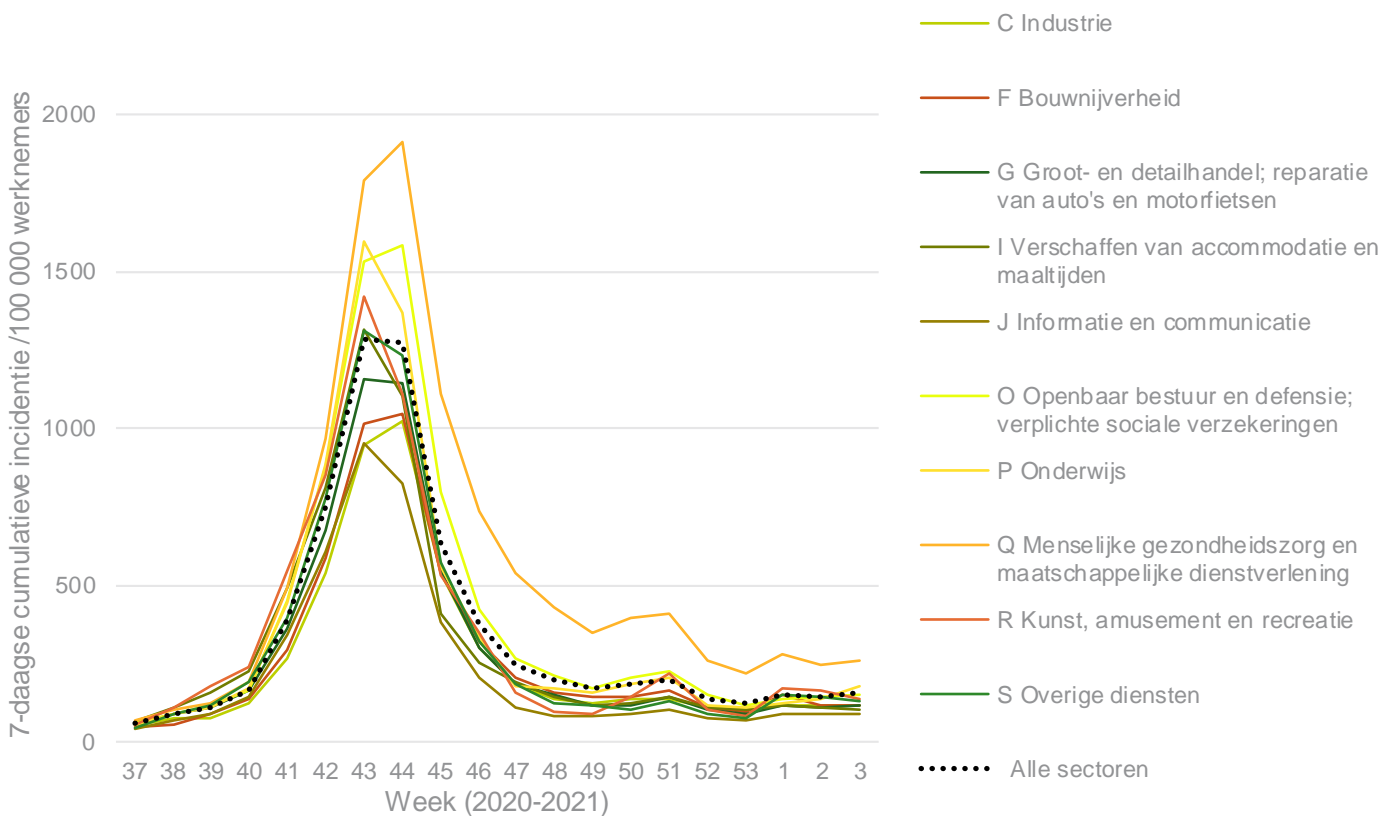

De horizontale balken geven 95% betrouwbaarheidsintervallen weer.

³ Deze klasse omvat de internationale organisaties, zoals de Verenigde Naties en hun gespecialiseerde en regionale organisaties, het internationaal Monetair Fonds, de Wereldbank, de Internationale Douaneraad, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de Organisatie van Olie Producerende en Exporterende Landen, de Europese Unie, de Europese Vrijhandelsassociatie, enz.

Figuur 2 toont de evolutie van de incidentie per week voor de periode van 08/09/2020 tot 25/01/2021 voor een aantal sectoren van NACE niveau 1, inclusief de sectoren onderwijs, de menselijke gezondheidszorg, en de maatschappelijke dienstverlening en het openbaar bestuur. Ook hier is er een belangrijke variatie waarneembaar tijdens de piek van de tweede golf. Het blijft desondanks belangrijk om de situatie over een langere termijn te evalueren. In die situatie blijft alleen de sector van gezondheidszorg en de maatschappelijke dienstverlening boven het gemiddelde van andere sectoren.

Figuur 2. Wekelijkse COVID-19 incidentie (cumulatief over 7 dagen) per 100.000 werknemers per sector, 08/09/2020 tot 26/01/2021, België. (Bron: RSZ-dataset over incidentie onder werknemers per sector).

Tabel 1. Overzicht van de door de RSZ verstrekte gegevens over werknemers, gegroepeerd in 21 sectoren van de hoofdactiviteit van hun bedrijf (NACE-code niveau 1).
(Bron: RSZ- en RSVZ-databank)

SECTOR	CODE NACE - NIVEAU 1	MINIMUM AANTAL WERKNEMERS IN EEN WEEK VAN 2020 TOT 3 (2021)	GELIJKTIJDIGE AANTAL WERKNEMERS IN EEN WEEK VAN 2020 TOT 3 (2021)	MAXIMUM AANTAL WERKNEMERS IN EEN WEEK VAN 2020 TOT 3 (2021)	AANDEEL VAN DE WERKENDE POPULATIE OPGENOMEN IN DE DATABANK DIMONA PER SECTOR ⁴
LANDBOUW, BOSBOUW EN VISSERIJ	A		25 390	48 867	41,8%
WINNING VAN DELFSTOFFEN	B		2 494	2 590	88,0%
INDUSTRIE	C		532 058	545 686	90,1%
PRODUCTIE EN DISTRIBUTIE VAN ELEKTRICITEIT, GAS, STOOM EN GEKOELDE LUCHT	D		20 003	20 185	94,5%
DISTRIBUTIE VAN WATER; AFVAL- EN AFVALWATERBEHEER EN SANERING	E		33 853	35 169	94,2%
BOUWNIJVERHEID	F		221 855	226 009	61,6%
GROOT- EN DETAILHANDEL; REPARATIE VAN AUTO'S EN MOTORFIETSEN	G		596 750	638 212	78,2%
VERVOER EN OPSLAG	H		265 044	273 993	91,2%
VERSCHAFFEN VAN ACCOMMODATIE EN MAALTIJDEN	I		125 300	210 663	71,5%
INFORMATIE EN COMMUNICATIE	J		121 735	123 183	71,3%
FINANCIËLE ACTIVITEITEN EN VERZEKERINGEN	K		124 099	126 265	79,8%
EXPLOITATIE VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED	L		23 652	24 455	44,5%
VRIJE BEROEPEN EN WETENSCHAPPELIJKE EN TECHNISCHE ACTIVITEITEN	M		193 896	197 619	53,3%
ADMINISTRATIEVE EN ONDERSTEUNENDE DIENSTEN	N		331 695	342 813	82,4%
OPENBAAR BESTUUR EN DEFENSIE; VERPLICHTE SOCIALE VERZEKERINGEN	O		538 253	555 095	99,8%
ONDERWIJS	P		524 996	549 272	95,7%
MENSELIJKE GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING	Q		567 228	581 219	92,3%
KUNST, AMUSEMENT EN RECREATIE	R		44 692	59 200	58,7%
OVERIGE DIENSTEN	S		74 988	80 209	51,4%
HUISHOUDENS ALS WERKGEVER; NIET-GEDIFFERENTIEERDE PRODUCTIE VAN GOEDEREN EN DIENSTEN DOOR HUISHOUDENS VOOR EIGEN GEBRUIK	T		4454	4622	84,5%
EXTRATERRITORIALE ORGANISATIES EN LICHAMEN	U		3690	3886	99,3%
ALLE SECTOREN			4387713	4643389	81,1%

⁴ De cijfers zijn berekend op basis van de RVSZ-databank van zelfstandigen per sector, waarbij voor 77% van de zelfstandigen de sector gekend is (onder de aanname dat de zelfstandigen met niet geregistreerde sector gelijk over alle sectoren verdeeld zijn).

MEER INFO

-

Bezoek onze website:

<https://covid-19.sciensano.be>

Sciensano • Juliette Wytsmanstraat14 • Brussel • België • T +32 2 642 51 11 • T pers+ 32 2 642 54 20 • info@sciensano.be
• www.sciensano.be

Verantwoordelijke uitgever : Christian Léonard, Algemeen directeur • Juliette Wytsmanstraat 14 • Brussel • België • D/2021/14.440/12